

NOTAT

Miljøministeriet
Departementet

Vand og Klimatilpasning
J.nr. 2021-7946
Ref. BICOR
Den 9. juni 2021

Kvantitativ og kemisk tilstand for grundvand i VP3

Til vandområdeplanerne for tredje planperiode (VP3) er tilstandsvurderingerne for kvantitativ og kemisk tilstand af grundvand afsluttet. Nedenfor præsenteres et overblik over resultaterne.

Grundvandsresultaterne i VP3 bygger på et grundige datagrundlag og en ny inddeling af grundvandsforekomsterne med 2050 grundvandsforekomster mod 405 forekomster i anden planperiode (VP2). Det mere finmaskerede datagrundlag gør, at VP2 og VP3-resultater ikke er sammenlignelige. Effekten af indsatser på grundvandsområdet indfinder sig langsomt og kan først aflæses med op til 10-50 års forsinkelse.

Kvantitativ tilstand

Antal forekomster i ringe tilstand	Antal forekomster i god tilstand	Forekomster i ringe tilstand ud af samlede grundvandsvolumen	Forekomster i god tilstand ud af samlede grundvandsvolumen
9	2041	4,7 %	95,3 %

Grundvandets kvantitative tilstand vurderes på baggrund af grundvandets vandbalance, grundvandets påvirkning af overfladevand og terrestrisk natur samt indtrængning af saltvand eller andet i grundvandet.

Kemisk tilstand

Tilstandsvurdering	Forekomster i ringe tilstand	Forekomster i god tilstand
Samlet antal	249	1763
Samlet volumen	48,7 %	51,3 %

Den samlede, generelle kemiske tilstandsvurdering foretages jævnfør vandrammedirektivets princip om, at hvis en grundvandsforekomst er vurderet i ringe tilstand på baggrund af én eller flere af de gennemførte kemiske tilstandsvurderinger (et stof), så vurderes forekomsten samlet set i ringe tilstand. En forekomst vurderes i ringe kemisk tilstand, når 20 % eller mere er påvirket.

Pesticider

Tilstandsvurdering	Ringes tilstand	God tilstand	Ukendt tilstand
Antal forekomster	154 af 2050	535 af 2050	1361 af 2050
Volumenmæssig andel af forekomster	17 %	81 %	2 %

Den væsentligste grund til forekomster i ringe tilstand er, at der kontrolleres for flere nedbrydningsprodukter fra pesticider, der ikke blev undersøgt for under VP2. Heraf er de to mest

betydende nedbrydningsprodukterne N,N-dimethylsulfamid (DMS) og desphenyl-chloridazon (DPC), der stammer fra tidligere tiders brug af bl.a. pesticider.

Miljøfarlige stoffer (MFS)

Tilstandsvurdering	Ringe tilstand	God tilstand	Ukendt tilstand
Antal forekomster	19 af 2050	1939 af 2050	92 af 2050
Volumenmæssig andel af forekomster	0,06 %	99,88%	0,06 %

Der er til brug for VP3 som noget nyt målt for phenoler, MtBE, vandopløselige opløsningsmidler, perfluorerede stoffer samt cyanider.

Nitrat

Tilstandsvurdering	Ringe tilstand	God tilstand	Ukendt tilstand
Antal forekomster	24 af 2050	1378 af 2050	648 af 2050
Volumenmæssig andel af forekomster	2,6 %	96,7 %	0,7 %

Salte og sporstoffer

	Ringe	God	Ukendt	Tærskelværdier
Aluminium	2	348	1700	100 µg/L *
Arsen	4	545	1501	5 µg/L *
Bly	5	305	1740	1 µg/L
Cadmium	1	301	1748	0,5 µg/L *
Klorid	6	603	1441	250 mg/L
Krom total	2	122	1926	25 µg/L
Kobber	0	330	1720	100 µg/L
Kviksølv	1	57	1992	0,1 µg/L
Nikkel	13	544	1493	10 µg/L *
Zink	4	337	1709	100 µg/L

Andelen af forekomster i ringe tilstand til VP3 er højest for nikkel med 2,4 % af det samlede antal forekomster med datadækning - fraregnet forekomster i ukendt tilstand. I antal er en stor del af forekomsterne klassificeret som værende i "ukendt tilstand", fordi der ikke forligger data i forekomsterne. Andelen af forekomster uden data er mellem 70 % og 85 %, kviksølv og krom fraregnet. Det skyldes i høj grad den ændrede afgrænsning af forekomsterne. De nyafgrænsede grundvandsforekomsters styrke er, at de i langt højere grad repræsenterer virkelige hydrologiske enheder til gavn for myndighedernes administration af grundvandet. Tilstanden for salte og sporstoffer er foretaget efter samme tilgang som i VP2 og ikke den nyudviklede metode som for pesticider og miljøfarlige stoffer. Der i vurderingen for VP3 inddraget flere stoffer (krom, kobber og zink).

Drikkevandstest

Drikkevandstesten er en udpegning af drikkevandsforekomster, hvor forurenende stoffer påvirker én eller flere drikkevandsboringer inden for drikkevandsforekomsten. En drikkevandsforekomst vurderes at være i ringe kemisk tilstand, når mindst en enkelt drikkevandsboring er sløjftet eller taget ud af drift, eller mindst et enkelt vandværk, der indvinder fra drikkevandsforekomsten, har ændret vandbehandling eller lignende som følge af kemisk påvirkning af drikkevandet.

I alt er 113 af 1705 drikkevandsforekomster vurderet i kemisk ringe tilstand på baggrund af drikkevandstesten, hvilket svarer til 41,2 % af grundvandsforekomsternes samlede volumen. Drikkevandstesten adskiller sig fra den de øvrige kemiske tilstandsvurderinger ved, at en grundvandsforekomst vurderes at være i ringe tilstand, hvis en enkelt boring/indvinding er lukket eller ændret pga. udfordringer med vandkvaliteten, hvor det for den kemiske tilstandsvurdering gælder, at over 20 % af forekomsten skal være påvirket for at være i ringe tilstand. Drikkevandstesten skal i højere grad bruges som indikator for, at der sættes ind over for de boringer, hvor der er udfordringer, end et billede på den kemiske tilstand.

Drikkevandstesten er ikke foretaget i de tidligere vandområdeplaner.

Stofgruppen pesticider og deres nedbrydningsprodukter er årsag til vurderingen af kemisk ringe tilstand af de 108 drikkevandsforekomster, der er vurderet i kemisk ringe tilstand på baggrund af drikkevandstesten. Derudover er enkelte drikkevandsforekomster vurderet i ringe kemisk tilstand på baggrund af drikkevandstesten på grund af påvirkning af stofferne/stofgrupperne nitrat, miljøfarlige forurenende stoffer (MFS), arsen, nikkel og/eller klorid.